

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИШТВА

Поштовани читаоци и сарадници,

Пред вама је нови број часописа „Електропривреда” – *Electric Power Industry Journal*, четврти по реду од обнове издавања часописа и објављивања његовог првог електронског издања, пре две године (2. августа 2023). Овога пута, у питању је још једно специјално издање, у коме објављујемо проширене и унапређене рукописе четири одабрана конференцијска рада која су награђена на 14. националном саветовању CIREД Србија са регионалним учешћем.

У првом чланку су анализирани подземни једножилни каблови, положени у троугаоној формацији, са металним екранима који су галвански спојени и уземљени само на једном крају. Образложен је разлог за примену паралелног проводника уземљења (ППУ) код кабловских водова са оваквим начином везивања металних екрана. Изложен је поступак за процену температуре и минималног попречног пресека ППУ, и максималне дозвољене струје земљоспоја у функцији растојања ППУ од кабловског вода. За прорачун температуре коришћена је метода коначних елемената. Дат је детаљан увид у аспекте које треба узети у обзир приликом примене ППУ. Резултати овог истраживања могу бити веома корисни за ширу стручну јавност која је заинтересована за проблематику електроенергетских каблова.

Други чланак приказује развој концепта аутоматизације средњенапонске електродистрибутивне мреже (СН ЕДМ), од децентрализованог приступа и интеграције у систем даљинског управљања (СДУ), ка функционалним унапређењима, условљеним и омогућеним интензивном дигитализацијом. Текст ставља акценат и на захтеве за поузданост напајања као подстрек за додатну аутоматизацију. Развој је могућ у правцу полудецентрализоване концепције са мрежним контролерима, али и према концепцији без њих, са предефинисаним апликативним алгоритмом у оквиру уграђене и интегрисане опреме за аутоматизацију СН ЕДМ. У чланку су анализирана и упоређена примењена решења, са освртом на њихове предности и уочене недостатке.

Наредни текст разматра проблематику дигитализације нисконапонске (НН) ЕДМ, увођењем „паметних” бројила електричне енергије. Њихова способност да прате, контролишу и – готово у реалном времену – пружају податке о већем броју величина и функција, отвара нове могућности операторима дистрибутивног система (ОДС), као што су увид у догађаје на мрежи и њихова анализа. Чланак је стога посвећен идентификацији фаза и прекида напајања у НН мрежама на основу података у вези са догађајима које региструју „паметна” бројила.

Последњи чланак пружа приказ могућих последица по ОДС у случају одступања од задатих параметара квалитета. Овај текст истиче важну и актуелну тему реформе регулаторних механизма у енергетском сектору и пружа конкретан модел који повезује квалитет услуге и финансијске подстицаје. Као пример, описана је *Методологија за утврђивање регулаторно дозвољеног прихода и цијена за коришћење дистрибутивног система електричне енергије у Црној Гори*, односно онај њен део који се односи на циљне вредности општих показатеља квалитета испоруке електричне енергије (посматрано и третирано преко параметра SAIDI).

Надајући се да ће вам овакав садржај овог броја бити занимљив и од користи, понављамо наш љубазан позив на активно учешће читалачке публике. Уредништву можете доставити рукописе чланака, али и дискусија, полемика или личних ставова у вези са већ објављеним текстовима и конкретним стручним и научним проблемима и питањима која су у њима разматрана. Радо ћемо размотрити све материјале које и убудуће будемо примали и сагледати могућност за њихово објављивање у наредном броју Часописа.

У име Уредништва,

Др Владимир Шилкут
Главни и одговорни уредник